

RIKTLINJER FÖR ELDNING I LOKALELDSTÄDER I KÄVLINGE KOMMUN

I många villor finns det en kamin eller annan så kallad lokaleldstad, det kan vara en insats i den öppna spisen, en täljstenskamin eller en modern typ av kakelugn. Att elda i kaminen ger en hög 'mysfaktor' samtidigt som det naturligtvis ger ett värmetillskott under kalla vinterkvällar.

Men vedeldning kräver kunskap och träning för att vedeldningen inte ska ge upphov till störningar för omgivningen och man bör vara uppmärksam på röken från sin skorsten för att inte störa eller förstöra grannsämjan. I dessa riktlinjer ger miljö- och byggnadsnämnden anvisningar för hur man bör hantera sin eldning så att störningar för omgivningen minimeras.

ELDNING I TÄTTBEBYGGT OMRÅDE

Om du bor i ett område med små tomter eller om det är nära till grannar, bör braskaminer, öppna spisar och kakelugnar endast användas för så kallad trivseldning och inte primärt för uppvärmning. Trivseldning innebär eldning vid ett par tillfällen per vecka och då högst några timmar per tillfälle.

Ge akt på röken, om väder och vind gör att röken slår ner mot bostäder i närheten, är det bättre att elda vid ett annat tillfälle då förutsättningarna är bättre.

Du bör visa särskild hänsyn till bostäder i närheten med mekanisk ventilation, då rök kan sugas in i bostaden av ventilationen.

Om det blir klagomål på din eldning, kan miljö- och byggnadsnämnden, om det finns fog för klagomålen, förelägga dig att endast elda ett par gånger per vecka.

VED

Det bästa alternativet är ved från lövträd. För att få en effektiv förbränning måste veden vara tillräckligt torr. Lagom fukthalt i veden är 16 – 20 %. För att få denna fukthalt, behöver veden lagras kapad och kluven utomhus i minst ett år under tak. Veden skall lagras luftigt, den skall inte viras in i presenning eller liknande. Det är bra om man har plats att lagra veden inomhus några veckor innan man eldar med den.

Du får inte elda med målat eller impregnerat virke. Detta och annat avfall skall lämnas till miljöstationen.

ELDA RÄTT!

Det viktigaste är att elda på rätt sätt. Veden skall vara ren och torr, det skall vara tillräckligt hög temperatur i eldstaden och det skall tillföras tillräckligt med luft (syre) för att förbränningen skall bli effektiv. Att elda rätt är förutom att det ger lägre utsläpp, också det mest ekonomiska eftersom veden utnyttjas på bästa sätt.

För lite luft ger upphov till pyrelidning med höga utsläpp av oförbrända ämnen. Igenstotade rutor på kaminen och tjärbildning är tecken på otillräcklig lufttillförsel.

För mycket luft kyler å andra sidan eldstaden så att förbränningen blir ineffektiv på grund av detta.

Man kan iakttä röken för att avgöra om förbränningen är effektiv. Om det ryker vitt eller mörkt direkt ur skorstensmynningen är temperaturen sannolikt för låg. Röken ska inte synas förrän den nått någon meter från skorstenstoppen. Röken är nästan osynlig vid varmt väder om man eldar på rätt sätt och vitaktig vid kallt väder då vattenånga kondenserar.

- Undvik att elda om vindriktningen är sådan att röken kommer att utsätta någon för olägenheter. Var uppmärksam på var luftintagen på intilliggande bostadshus finns. Speciellt uppmärksam bör Du vara om någon närliggande byggnad har mekanisk till- eller frånluft.
- Veden ska vara torr, ren och lagrad minst ett år, kluven och anpassad till eldstaden. Elda inte med okluven ved!
- Se till att snabbt få ordentlig fyr och en hög temperatur i eldstaden.
- Se till att ha ordentlig glödbädd. Raka ihop glöden inför varje nytt bränsleinlägg.

FAKTA OM UTSLÄPP FRÅN VEDELNING

Eldning med ved ger upphov till utsläpp av vissa miljö- och hälsofarliga ämnen, t. ex. bensen, polycykliska aromatiska kolväten och partiklar. Utsläppen kan leda till luftvägsproblem, påverka hjärt- och kärlsystemet och vissa ämnen är cancerogena. Särskilt känsliga är astmatiker, barn och äldre. Utsläppen av dessa farliga ämnen är större vid ofullständig förbränning, alltså när man eldar med fuktig ved, har otillräcklig lufttillförsel eller otillräcklig temperatur i eldstaden.

För att minimera utsläppen av dessa ämnen är det viktigt att elda på rätt sätt och med rätt material.

I tabell 1 redovisas utsläppen för några olika typer av eldstäder. Lokaleldstäder används i mindre omfattning än vedpannor som är huvudsaklig värmekälla. De totala utsläppen från lokaleldstäder är därför betydligt lägre än från vedpannor. Lokaleldstäderna står för ca 14 % av stoftutsläppen, ca 8 % av VOC-utsläppen och ca

7 % av PAH-utsläppen i förhållande till de totala utsläppen från hushållens vedeldning i Sverige (Todorovics m fl, 2007).

Tabell 1. Emissionsfaktorer, mg/MJ för olika typer av eldstäder; ej miljögodkänd panna utan ackumulatortank, miljögodkänd panna med ackumulatortank resp kamin/insats och liknande.

VOC = flyktiga organiska föreningar, PAH = Polycykliska aromatiska kolväten, NOx = kväveoxider.

Källa: Todorovics m fl 2007.

	Panna utan ack	Miljögodkänd panna med ack	Lokaleldstad (kamin etc)
Bensen	52	2,1	6,9
VOC	6800	330	140
Metan	1300	22	88
Partiklar	1300	44	58
PAH	79	1,2	1,8
Benso(a)pyren	0,23	0,02	0,01
NOx	36	100	82

FÖRÄNDRINGAR AV ELDSTÄDER OCH RÖKGASKANALER

En bygganmälan ska göras till miljö- och byggnadsnämnden vid installation eller väsentliga förändringar av eldstäder och rökgaskanaler. Som väsentlig förändring anses bl.a. ändring av skorsten eller annan åtgärd som kan påverka byggnadens brandskydd eller som kan medföra ändrad påverkan på omgivningen.

För ny skorsten erfordras bygglov.

REFERENSER

Todorovic, J. m fl; 2007 - Syntes och analys av emissionsfaktorer för småskalig biobränsleförbränning. Naturvårdsverket